

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

MIJNHEER PIRROEN

Schouwburgspel

door

Felix Timmermans & Eduard Veterman

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2003

Nr.1519

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ELF tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

Toneelfonds J. Janssens bvba
Te Boelaerlei 107
2140 Borgerhout Antwerpen
rechten@toneelfonds.be

Bij aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een formulier "aanvraag tot opvoering". Op dit formulier moet men plaats en datum(s) van opvoering invullen; het moet minstens vier weken voor de opvoering(en) naar Toneelfonds J. Janssens bvba worden gestuurd. Enige tijd voor de opvoeringen ontvangt u dan van hen de factuur voor te betalen auteurs- en/of vertaalrechten

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

TARIEFCODE D1

Opgelet de rechten voor co-auteur Felix Timmermans zijn aan SABAM te betalen

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *MIJNHEER PIRROEN* op te voeren moet de naam van auteur *FELIX TIMMERMANS & EDUARD VETERMAN* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen.

De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

© 1985 Toneelfonds J. Janssens/Erven Felix Timmermans & Eduard Veterman
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

MIJNHEER PIRROEN .

=====

Schouwburgspel door

FELIX TIMMERMANS

en

EDUARD VETERMAN.

PERSONEN :

MIJNHEER PIRROEN.

CORENHEMEL.

LIVINUS.

SWAEN.

VAN DE NAST.

KOEKOEK.

CESARINNE van SINT-JAN.

ANNA-MARIE.

GRAIN-d' OR.

CATO.

EEN KLEERMAKER.

TIJD EN PLAATS : Crinolinentijd in een wit Brabants stadje.

EERSTE BEDRIJF.

1e. Toneel. (Kamer mer zicht op tuin.)

PIRROEN. (Hij komt op met een grote witte bloem. Rookt, rookt altijd. Hij zoekt rond, hoort uit de nevenstaande kamer clavecimbelmuziek. Verblijdt zich, denkt na met de wijsvinger op de neus en legt de bloem voor de deur. Af.)

2e. Toneel.

ANNA MARIE (Komt op, roepend).- Cato ! Cato ! (Ze ziet de bloem).- Ai ! Wat een prachtige bloem ! Zo wit als sneeuw...en met een geur ! Die kan goed doen op mijn kleed ! (Beziet zich in de spiegel).

3e. Toneel : ANNA MARIE - CATO.

CATO.- Mejuffer heeft mij geroepen ?

ANNA MARIE.- O...ja...ja...(Verlegen lachend). Ik weet niet meer wat ik u vragen moest. Ge beziet zo vreemd die bloem ?

CATO.- Hoe komt Mejuffrouw aan die bloem ?

ANNA MARIE.- Hier vóór de deur.

CATO.- Zo, zo...zo. En nog geen kwartier geleden zag ik ze van boven aan de muur. Er is dit jaar maar één bloem aangekomen. Ze stond zo hoog dat men er niet aan kon, zonder zijn hals te riskeren.

ANNA MARIE.- Ik weet niet wie ze hier heeft gelegd. Maar dat doet er ook niets toe. (Cato schokschoudert kwaad)

CATO (plotseling).- Ik vind dat dit er alles toe doet !

4e. Toneel : VORIGEN - PIRROEN.

PIRROEN (tot A.M.).- Ah ! Daar hebt ge ze ! Een engel heeft er niet aan ! Nu zou er een orgel moeten spelen. (Hij wijst naar de bloem)

ANNA MARIE (Verlegen).- Ik vond haar hier...en ik dacht...nu vandaag al die vrienden komen...moet ik er fleurig uitzien... Toen ze me de eerste keer zagen, zo vlak op die lange reis, zag ik er zo stoffig en vermoeid uit... en nu wou ik mijn schade inhalen... Weet ge wie die bloem hier heeft neergelegd ?

PIRROEN.- Dat zal Sint Nicolaas geweest zijn ! Maar die bloem maakt u niet schoner. Gij maakt die bloem schoner!

ANNA MARIE.- Bloemen helpen véél om schoner te maken.

PIRROEN.- Als ik dat wist. Dan liet ik Cato al de rozen en vergeet-mij-nieten uit mijn hof op mijn kleren naaien, op mijn hoed, op mijn schoenen, op mijn pijp, op mijn handschoenen, op...

CATO.- Mijnheer de Notaris...

PIRROEN (snauwend).- Al de rozen, zeg ik !

CATO.- Men zou zeggen, dat ge het al geprobeerd hebt. Want uw broek ziet groen van 't mos.

PIRROEN.- Groen ? Gij zijt helemaal groen ! Waar ziet mijn broek groen ?

CATO.- Bij uw knieën ! Daar, en daar ! Zie uw mouw maar eens. Juist alsof ge tegen het schutsel opgeklauterd zijt.

PIRROEN.- Denkt ge dat ik in een cirk ben grootgebracht ? Hoor de kiekens branden aan ! De soep kookt over ! Weg !

CATO (Nijdig).- En nog geen kwartier geleden, zag ik diè roos, ginder van boven aan het schutsel en uw kleren zijn groen van 't mos !

PIRROEN (pakt zijn hoofd vast).- Weg ! Of ik smijt met mijnen kop ! (Cato af) En geef de pauw wat eten !

5e. Toneel : PIRROEN - ANNA MARIE

PIRROEN (Wijst naar de hof).- Toch één schone pauw hé ! Nen hemel van een staart ! Zie hij pronkt er mee, hij zet hem open, hij weet dat w'hem bezien ! 't Is mijne beste kameraad. Niet binnen ! Putiphar vandaag niet binnen, of ze trekken uw schoonste pluimen uit. Weg, weg, Putiphar weg !

ANNA MARIE (Geeft hem een zoen. Pirroen krocht van geneugte).- Mijn goeie oom Pirroen, ge zijt toch zo goed en zo lief voor mijn...

PIRROEN.- 'k Heb liever die zoen als die maneschijnwoorden. Ge kunt al veel zeggen !

ANNA MARIE.- Ik moet toch iemand hebben, om lief tegen te zijn ! Ik ben nu zo gelukkig...zo gelukkig...

PIRROEN.- En heb ik geen natiewagen brieven geschreven, eer ik u uit dat stom Italië naar hier kreeg ? Ik geef honderd frank en nog, aan degeen, die op vier dagen de letters kan tellen, die ik u heb geschreven en... uitgekrabt.

ANNA MARIE.- Ja... maar Italië is zo heerlijk, mijnheer Pirroen...

PIRROEN.- Zeg nonkel !

ANNA MARIE.- Nonkel Pirroen.

PIRROEN.- Nonkel alleen. Pirroen er af !

ANNA MARIE.- In Italië is de hemel altijd zo diep en blauw...de witte steden sprookjes van perelemoer...en als mán dan gelooft dat er aan het leven toch geen vreugde is, dan verandert men zo gemakkelijk niet van plaats. (Droomt - ineens helder)Wie kan ook denken dat ik in dit kleine stadje zo gelukkig worden zou ! Wie kon dat ooit voorspeld hebben. (Glimlacht wegdromend)

PIRROEN.- Ik ! Dat heb ik ik altijd voorspeld. Dat rook ik ! Gij zijt de dochter van mijn vriend, ter Vijf Fonteyne, met wie ik nog op de hogeschool van Leuven heb geblokt ! Vergeet dat niet ! En ik wist dat er nog te veel van mijn brave vriend in u stak om u hier niet te amuzeren. En g'amuzeert u, dat zie ik aan uw bovenste lip.

ANNA MARIE.- Aan mijn bovenste lip ?

PIRROEN.- Ja, die doet altijd zo (doet het gebaar), Zij staat in een boogskén. Maar vertel voort over dat stom Italië.

ANNA MARIE.- Vader heeft me dikwijls van Vlaanderen verteld, zo 's avonds in de schemer, en dan kreeg ik altijd een groot verlangen om ook eens die kleine witte huizekens te zien, en die grote pompen, en die stille pleinen.

waar het gras tussen de stenen groeit... Maar toen vader dood was, sprak er me niemand meer over, en 't zijn alleen uw brieven geweest, die me al die oude herinneringen weer deden beleven. Ze trokken me naar Vlaanderen. Ik heb toch veel aan u te danken, nonkel Pirroen.

PIRROEN.- Dat weet ik. Ge moogt blij zijn dat ik u geroepen heb! Maar ik ben nog blijer omdat ge gekomen zijt. Ik ben zo blij, hé, zo blij... (tot zichzelf). Hoe blij ben ik wel? (tot A.M.) Ik kan 't niet zeggen, maar toen ik u zag hebben mijn beenderen gekraakt. Ik had met u in een gouden voittuur door de stad willen rijden, achter langzaam muziek, en dat iedereen naar u kwam zien... ook de koningin.

ANNA MARIE (lachend).- Ik zou verlegen worden.

PIRROEN.- Daar zou ik ook voor zorgen, want een verlegen vrouw is een schone vrouw. Moogt ge geloven dat ik zo met u nog eens door de stad rijd. Wedden? Dat voel ik hier. (Wijst op zijn buik)

ANNA MARIE.- Die dwaasheid zal ik niet begaan. Ik heb genoeg aan u en de lieve vrienden, de Dolfijnen.

PIRROEN.- Aan mij, dat versta ik, dat is klaar als pompwater, maar aan mijn lieve vrienden? Vindt gij ze allemaal zo lief?

ANNA MARIE.- Allemaal.

PIRROEN (grolt).- Maar buiten mij, ook nog een Dolfijn het liefst?

ANNA MARIE (lacht verlegen)

PIRROEN.- Biechten. (zet zijn hand aan zijn oorschelp). Mea culpa, mea maxima culpa. (brabbelt hommeland wat latijn ondereen)

ANNA MARIE.- Een vrouw vindt altijd één het liefst... maar z'is te verstandig om te zeggen wie het is...

PIRROEN (staat op).- 'k Heb u niets gevraagd!... Wat? - Dat is mij verdoren een schone camee, die ge daar draagt. Hoe zijt ge daar aangeraakt?

ANNA MARIE.- Ik heb uit Italië veel cameeën meegebracht...

PIRROEN.- Als vriend Corenhemel dat weet, truggelt hij u ze een voor een af. Maar niet laten doen, hoor!

ANNA MARIE (verlegen).- Corenhemel... zo... hij verzamelt ook cameeën? Dat wist ik niet

PIRROEN.- Ik wel, en nu weet g'het ook. Die zaagt maar over twee dingen: over zijn cameeën en over Rusland.

ANNA MARIE.- Rusland?

PIRROEN.- Ja, hij is eens in Rusland geweest, de sukkelaar, voor z'n nonkel. Bankierszaken... Ge moet hem dat horen vertellen! Want hij kan vertellen! Nen boek! Hij is er twee maanden geweest, maar als hij vertelt zoudt ge zeggen twee jaar. - Hoe vindt ge Corenhemel? Nen dichter zonder gedichten? hé?

ANNA MARIE (schrikt).- Corenhemel... Aardig... ja... lief, hé? gedistingeerder dan de anderen... zijn ogen... ik wil zeggen, zijn haar. Hij heeft prachtig haar. Vindt ge niet dat hij prachtig haar heeft, nonkel Pirroen?... Al die glanzende krullen...

PIRROEN.- Papillotten, kind, echte papillotten. (De bel gaat statig). Daar komen mijne vrienden de oren van mijne kop eten. Weet ge wat Corenhemel zei, de eerste keer dat hij u had gezien : "Zij heeft zielebedwelmende ogen, die men niet vergeet; haar ogen wekken opnieuw mijn heimwee naar Rusland op!" Zot hé ? maar toch schoon gezegd.

ANNA MARIE (Uit haar lood, om toch maar iets te zeggen).- Komt Jonkvrouwe Césarinne ook ? Kan ik haar eindelijk zien ?

PIRROEN (kort en hard).- Nee, die komt niet. Die heeft geweigerd. Die weigert altijd - maar 'k heb geduld lijk 'n tieger, en er onder krijgen doe ik ze ! Dat mag mijne kop kosten !

ANNA MARIE.- Maak u toch niet kwaad...

PIRROEN.- Kwaad, kwaad ! Ik zal u dat eens met de rapte vertellen. Zij is geboren op de Eenhoren. Haar vader maakte veel schulden, hij verdronk er in, in de schulden. Toen stierf de man en ik moest het landgoed verkopen. 't Was mijn notarisbegin. Toen ik in 't sterfhuis kwam, zag ik Césarinne voor de eerste keer. 't Was naar de vaantjes met mij ! Hier ! (Wijst op zijn hart). Als ik haar zag kreeg ik een bots van liefde, een bonk op mijn hart. En bij de veiling kocht ik zelf het landgoed op met al wat er op en in was. Ik ben naar haar toe gegaan, en ik bood haar alles lijk op een zilveren schotel aan. Ze kreeg het van mijn voor niet, als ze, als ze, ge verstaat mij wel. O ! als ik er nog in kom. (Stampvoet en zucht) Ah ! (Stilte. Pirroen staart voor zich uit en wandelt over en weer)

ANNA MARIE.- En ge blijft haar toch alle dagen bezoeken...

PIRROEN (in een zucht).- Ja, met de kaarten spelen voor engelse vijgen of pepernoten.

ANNA MARIE.- Maar dit bezoek weigert ze toch niet...

PIRROEN.- Als ze dit bezoek moest weigeren, kost ze mij evengoed doodsteken. Die vrouw is een distel, een pennevarken, want als ik ze zo gaarne niet moest zien dan zou ik er niet mee trouwen, met zo'n vrouw ! Luister...

6e. Toneel : VORIGEN - VAN DE NAST

VAN DE NAST.- Lieveelingen ! Lieveelingen ! Ik ben nog nooit zo vrolijk geweest. Mejuffrouw, mijn hulde...

PIRROEN (tot V.D.Nast).- Terug ! Terug ! Ik heb nog niet gedaan met spreken ! (Duwt de verbaasde Vd.Nast de deur in. Tot A.M.) Luister ! Gij (wijst naar haar) zijt nog op mijn trouwfeest ! Laat hem nu maar binnen, den doorslikker. (Van de Nast terug op)

VAN DE NAST.- Uitgesproken ?... Lieveelingen, lievelingen, ik ben nog nooit zo blij geweest. Mejuffrouw, mijn hulde. 't Is mij een eer, en gij, mijn beste Dolfijn Pirroen... (Hij heeft last van zijn boord)

PIRROEN.- Beste Pirroen, beste Pirroen... Zeker in de keuken de scheeltjes eens opgelicht ?

VAN DE NAST.- In de keuken niet, Pirroen, maar vóór de keuken, aan de open deur. Ik weet al wat er is aan de reuk. Het is een cantate van geuren. God heeft mij de gaaf gegeven die geuren apart te onderscheiden, precies zoals de muzikant al de klanken onderscheidt van de muziek.

PIRROEN.- Blijf daar zo achter uw buik niet staan ! Mejuffrouw heeft geen goesting om u op te peuzelen. Ge hebt zeker van de hele dag nog niets gegeten ?

VAN DE NAST (Licht verlegen).- 't Is zo. Mijn maag is hol als een doedelzak. Deze morgen meende ik een koude worst en een boterham binnen te spelen, maar toen zei ik bij mezelf, neen, vande Nast jongen, breek uwe honger niet want bij Pirroen heeft men op u gerekend. Ik ben nuchter als een pasgeboren lam.

PIRROEN.- Met een wolvendarm.

ANNA MARIE.- Dan staat Cato wel in uw genade.

VAN DE NAST (losser, met gesloten ogen).- Of ze ! Ik hou meer van Cato dan van al de schone verzen die Koekoek ons voorleest, zo op 't eind van de avond. (Zucht). Klopstock, en nog eens Klopstock ! Als mijn vrouw het ooit waagt te sterven, dan trouw ik de volgende morgen met Cato.

ANNA MARIE.- Als uw vrouw dat hoorde !

VAN DE NAST.- Zij weet het, de sukkel. Mejuffrouw...dat mens doet zoveel rare dingen, die is tot alles in staat...Gisteren bracht ze in de sauskom afgekookt putwater op...

ANNA MARIE.- En de saus ?

VAN DE NAST.- Daar had ze de geraniums mee begoten. Ik was razend...dat is klaar als glas, maar zij...zij... (wil het verzwijgen)

PIRROEN.- Ewel, wat is zijn ?

VAN DE NAST.- Zij is nu maar bang dat de bloemen vetpuisten zullen krijgen ! O, z' is goed lijk boter en melk, mejuffrouw, maar de bezit de goddelijke gave niet van te koken. Z' is voor de rap gedaan, mejuffrouw, 't mag maar een kwartierke duren, en zij zegt lijk de Generaal in mijne tijd, toen ik nog soldaat was: als men zijn buik maar vol heeft. Is dat niet triestig mejuffrouw ? Wij eten hap-snap, patatten met ajuin, soms een vinger vlees, soms een zoet haringsken, daarna wat dunne pap om de hollekens te vullen, en daarmee 't slot op de mond. Doch nadien vul ik mijn in verbeelding, al lezend in een echte, passelijke, ware kookboek die Pirroen mijn heeft cadeau gedaan. Van dat kookboek word ik vet, mejuffrouw ! Van dat kookboek leef ik - maar bij Pirroen zet ik mijn fantasie opzij ! O mejuffrouw, waarom komt ge alle dagen niet van Italië ! dan hoefde ik niet meer te dromen en kreeg Pirroen zijn kookboek terug.

PIRROEN.- Als ge daar nog langer met uw vinger aan uw boord zit te peuteren, trek ik hem af.

VAN DE NAST.- Ach, ik moest van mijn vrouw - niet gewoon, en te dikke nek ziet ge, mejuffrouw - maar mijn Philomène zei, daar is een edele juffrouw en nu moet ge een stijve boord aandoen. Noblesse oblige, nietwaar mejuffrouw ? (Er wordt gebeld). De figuratie ! De figuratie !

ANNA MARIE.- De figuratie ?

VAN DE NAST.- Aan tafel, aan een gedekte tafel, ben ik alleen akteur; de rest is figuratie.

ANNA MARIE.- Zozo !

VAN DE NAST.- Pardon, mejuffrouw, pardon, gij behoort natuurlijk niet tot de figuratie, gij zijt...de creemtaart ! (voelt dat hij zich vergist). Par pardon ! (lachen)

7e. Toneel : VORIGEN - KOEKOEK (op, met rolletje papier)

PIRROEN.- Daar is Koekoek, de zoon uit de Moriaen, snuifwinkel en rolla-
bak. Op zijn graf zal men lezen: "Hij is als dichter in de wieg gelegd,
hij is als dichter in de kist gelegd, maar tijdens zijn leven is hij nooit
dichter geweest".

KOEKOEK.- Dolfijn, voor ik protesteer, heb ik de eer mejuffrouw te
groeten...

PIRROEN.- Met handen en met voeten.

KOEKOEK.- En 'k dank de hemel, waarde vrienden, U zo gezond bijeen te
vinden. (Dit tot Vd. Nast en Pirroen)

PIRROEN.- Niet rijmen vóór ge dronken zijt. Ha, het rolleken !

KOEKOEK.- Mejuffrouw, sedert ik u de laatste keer gezien heb, toen ge van
het poëzierijke Italië in ons nederig stadje kwaamt, heeft mijne muze mij
begeesterd, en heb ik op uwe verschijning de volgende regelen gezongen,
regelen waarover ik fier ben, omdat ik het geluk heb gehad ze aan u te
mogen wijden. Ave, Ave. (Overhandigt het rolleke)

PIRROEN (pakt het rolleke af).- Mejuffrouw kan geen rijmen lezen. Ik
wel. (Hij leest, maar hij leest slecht) :

Wanneer de dichter soms, in 't stille woud gezeten,
Bij 't murmelen ener beek de wereld kan vergeten
en wedroomt in het rijk der bonte fantasij,
waar 't eeuwig jong en schoon, en teder is en blij;
dan ziet zijn dichtersoog de eëlste beelden rijzen,
omringd van fruit en geur, en herderlijke wijzen.
Dan daagt de schoon' Heleen, de bron van Trojes dood,
gevolgd van Aphrodiët, die uit der baren schoot,
door Jupters machtgen wil, vol minne wierd geboren;
daar huppelt door het woud Diana met haar horen,
hier stapt met staatgen tred Minerva mij voorbij,
ginds dansen nymphen rond bij fluitspel en schalmei.

(Pirroen zegt).- 't Is langer dan ik dacht.

(Leest voort).- En als de dichter dan, door schoonheidsmin bevangen,
zijn armen naar hen reikt vol hemelsrein verlangen,
dan vliedt ineens het beeld aan zijn gezicht voorbij,
't vervaagt en het verschijnt in 't loof en 't takgewei.

(sterker). Maar gij, o eedle maagd... (Men belt. Pirroen ziet kwaad op,
herhaalt) : Maar gij, o eedle maagd (Roept naar Cato). Zeg dat z'op hun-
tenen gaan ! (Leest) :

Maar gij, o eedle maagd, die schoon zijt als de beelden die Hellas'
zuivere geest uit 't melkweit marmen teelde... (Weifelend)... Ja, 't is toch
melkweit...

gij, die door vorm en lijn Helena evenaart,
Diana's leengen voet met Venus' luister paart,
Gij zijt, o goden dank, geen kind van onze dromen,
maar zijt in levend vlees tot voor ons oog gekomen.

En dies voel ik het als een strenge zieleplicht
dat ik in rijm uw roem op mijne harpe dicht !

(Tot Koekoek, bewogen).- Snotneus, dat hebt g'hem goed gelapt !

VAN DE NAST (Pakt het rolleke af).- Koekoek heeft het gedicht, Corenhemel heeft het in 't schoon overgeschreven, Livinus schilderde er bloemen rond, Pirroen las het voor, en ik overhandig het ! (Daarmee knielt hij en overhandigt het rolleke. Men lacht).

KOEKOEK.- Maar gij niet alleen, dikke ! Ik ook. (Knielt ook)

VAN DE NAST.- Hij weet zeker dat Cato geveegd heeft !

KOEKOEK.- Mijn dierbare vriend del Nasti...

VAN DE NAST.- Wat gij...del Nasti ! Van De Nast - Doodgewoon Van de Nast, zonder ellen en zonder i !

KOEKOEK.- Mijn dierbare vriend del Nasti, zonder ellen en zonder i, is een wandelend stuk proza, mejuffrouw...Dat dikke vlees-onmens probeert mijn bewondering te profaniseren. Maar den reinen is alles rein, en mijn kuis jongelingshart...(gelach)

PIRROEN.- Luister, beste Koekoek, dat ge verzen maakt is liefelijk, maar spreekt gij nu alstublieft niet van kuise harten !

KOEKOEK.- Waarom mag ik niet over kuise harten spreken ?

PIRROEN.- Omdat die bij uw geboorte van schrik zijn blijven stil staan.

8e. Toneel : VORIGEN - CORENHEMEL.

CORENHEMEL (Op).- Daar moet ik tussen in, Madonna !

ANNA MARIÉ (lachend).- Ge maakt me verlegen ! Drie aanbidders aan mijn voeten.

CORENHEMEL.- Denk aan de gulden middenweg.

PIRROEN.- De drie koningen ! Maar dat gij hier nu ook komt bijzitten. Ik dacht dat gij verstandiger waart.

KOEKOEK.- Verstandiger ? Als men knielt voor Aphrodite zelf ?

VAN DE NAST.- Als men knielt voor een woud met nymphen en wandelende minerva's ?

CORENHEMEL (lachend).- Ge hebt gelijk, Pirroen. Ik zal de Madonna aanbidden als er niemand bij is. (Staan lachend recht)

PIRROEN (tot A.M.).- Pas dan op voor uw camee, Anna Marie ! (Er wordt gebeld). Dat is Grain d'Or met haar dromer. (Lawaai in de gang).

KOEKOEK.- Adam en Eva.

CORENHEMEL.- Pygmalion en Galatea !

ANNA MARIÉ.- Dat vind ik helemaal niet lief van jullie.

VAN DE NAST.- Ze zijn jaloers, juffrouw. (doelend op Koekoek en Corenhemel)

PIRROEN.- Dat is't ! Jaloers ! Ik zal Van de Nast niet gauw gelijk geven, maar nu wel. Daar kunt ge allen (tot A.M.) een punt aan zuigen ! Dat is liefde, liefde met (klakt met zijn tong) met lijm ! En als ik ooit een lijmfabriek moest hebben, dan zou ik mijn lijm niet noemen "Gomme Arabac" maar "Gomme Livinus en Grain d'Or". Zij zijn de spiegel van oprechte liefde...

(Gekibbel buiten. De deur wordt opengeworpen en Livinus komt kwaad binnen, Grain d'Or volgt hem schreiend).

9e. Toneel : VORIGEN - LIVINUS - GRAIN D'OR.

CORENHEMEL.- De spiegel van oprechte liefde.

PIRROEN.- Houdtuw snuit, Livinus.

LIVINUS.- Ik zeg niets.

PIRROEN.- Juist : zeg iets. Zeg dag tegen de mensen, goede middag, ge komt binnen lijk een smoorlucht ! Hebt ge haar weer een roemer tranen laten wenen ?

ANNA MARIE (bij Grain d'Or).- Maar kind-lief !

CORENHEMEL.- Wat is er met haar ?

PIRROEN.- (bij Livinus).- Zeg wat ge gezegd hebt !

GRAIN DOR (schreiend).- We stonden in de gang, het rook er lekker..en toen...(schreit)

VAN DE NAST.- Zouden wij niet beter doen van te gaan eten (wijst op zijn buik) mijn lam wordt kwaad)

GRAIN DOR.- En toen zeg ik: 't riekt naar kalkoen, ha, ha, ha...(schreit)

LIVINUS (kort en ongeduldig).- En ik zei 't riekt naar fezant. En daarom is 't rosse maan.

VAN DE NAST.- Maar al kunt ge schilderen, toch beweer ik dat gij aan de reuk geen fezant uit een kalkoense haan kunt onderscheiden. Daar zijt ge te mager voor.

GRAIN DOR (nog steeds wenend).- En toen zei ik, neen...ik riek duidelijk kalkoense haan en, en toen zei hij, ge zijt zelf een kalkoense haan !

PIRROEN (gemaakt).- Hoe erg, hoe erg ! (goedig vermanend, doch grollend) Ik heb u te veel bedorven. Toen hij u van Parijs meebracht, en gij bij zijn vader niet binnenmocht, had ik u op straat moeten laten zitten, dan zoudt ge nu niet wenen om een kalkoense haan. (Zoent haar). Weet ge wat het was ? Het is geen fezant, het is geen kalkoense haan, het is ... (men belt - allen, behalve Livinus en Grain d'Or). Een Swaen ! (gelach)

PIRROEN.- En ziet, hij zal ongebraden met pluim en haar binnenkomen !

10e. Toneel : VORIGEN - SWAEN.

CORENHEMEL.- En als bewijs, hier is een van zijn zwemvliezen. (Hij neemt Swaens' rechterhand, waggelt er mee en legt er die van Livinus in)

KOEKOEK.- En hier is er nog een. (Koekoek neemt de andere hand van Swaen, waggelt er ook mee en legt er die van Grain d'Or in).

CORENHEMEL (Op een stoel, achter Swaen, die men de armen omhoog houdt) .- In deze Swaen zij uw beider liefde weer verenigd.

KOEKOEK.- Met lijm.

SWAEN.- Ik heb er niets tegen. Al weet ik geen komma van wat hier gebeurd is... Dolfijnen gehoorzamen aan elkaar. Ik verheug mij maar dat ik niet te laat ben voor 't eten.

VAN DE NAST.- Niet te laat ! Hoe durft hij het zeggen ! Mijn beer grolt, de darmhonden bassen. Mijn benen waggelen onder mijn lijf. (Spitst ineens zijn hoofd). Neen, neen, nu riek ik wat het is. Het is geen fezant, het is geen kalkoense haan, mannen ! 't Zijn jonge duiven ! Geef ze vleugels, geef ze vleugels, voor hun laatste hemel ! (wijst op zijn maag)

PIRROEN.- Ik zie met plezier, dat als 't voor niet is, er geen enkele van u te laat komt. Laat ze dan maar boven komen ! (Naar de deur).- Cato ! Wijn ! De Dolfijnenwijn ! Lievevrouwemelk !

VAN DE NAST.- O ja, wijn dat scherpt een puntje aan de honger ! alle bottels boven ! (Allen, behalve A.M. en Corenhemel, volgen Pirroen en verdringen zich voor de deur, roepend). Cato, de wijn ! De wijn; Dolfijnenwijn !

CORENHEMEL (tot A.M., zacht).- Er ligt een brief in de holle boom.

CATO (van buiten).- Ja, ja, ik kom...Zie wat grijpende handen. Juist hongerige kinderen die nooit iets krijgen ! (Cato komt met haar glazen en flessen). Het laatste oordeel heeft er niet aan.

11e. Toneel : VORIGEN - CATO

CATO (Schenkt in).- Voor de dames witte...en rode voor de heren...Ik vraag mij af waarom?

CORENHEMEL (tot Vd.Nast).- Vindt gij niet dat Cato op Pirroen begint te gelijken, zo van spraak als van gelaat.

VAN DE NAST (lastig).- Voor mijn part mag ze op een vetkaars lijken, als we maar beginnen te eten !

CATO (Kwaad tot Vd.Nast).- En nu zult ge nog langer wachten dan ge gedacht hebt. (Wil weg gaan)

PIRROEN (tot Cato).- Hebt ge Putiphar nu eten gegeven ?

CATO.- Ja ! Denkt ge dat ik zo gauw vergeet ? (Af.)

VAN DE NAST (tot Pirroen).- Dat denkt meer op het eten van zijn pauw Putiphar dan op een holle, lege, tegeneegeplakte, hongerige mensenmaag !

PIRROEN.- Zijt gij een Dolfijn ? Ge staat er precies alsof uw gezicht in de azijn heeft gelegen ! Doe nu maar eens een paar minuten alsof uw maag gevuld is.

VAN DE NAST.- Maar mijn maag klept zo tegeneen ! (klopt zijn vingers tegen elkaar). Ik heb van gisterenavond niets meer gegeten en 't is al half twee ! (peutert gedurig aan zijn boord)

KOEKOEK.- Dan is hij in stemming ! En dan wil ik mejuffrouw Anna Marie vergasten op het liefdeverhaal van de dikste der Dolfijnen, dat hij zelf vertellen zal !

VAN DE NAST.- Vertel gij maar uw liefdesgeschiedenis. Er is geen-meid - geen herderin, geen diligentiereiziger of g'hebt ermee gevrijd !

GRAIN DOR.- Och ja, Van de Nasteken, vertel ! vertel !

LIVINUS.- Vertellen ! Vertellen ! (Vd. Nast strubbelt tegen)

PIRROEN (tot A.M.).- De schoonste liefdeshistorie van hier tot in Italië (tot Van de Nast). Hier ! Mond open en begin !

VAN DE NAST.- Als gij de uwe ook vertelt ! (De anderen). Ja ! ja !

PIRROEN (Na verzonnen te hebben, wandelt over en weer; ziet Cato, tot haar).
.- Als Van de Nast verteld heeft, direkt beginnen te eten. (tot de anderen). Ja.

CORENHEMEL.- Beginnen ! Beginnen ! (Schelt)

VAN DE NAST (Altijd aan zijn boord peuterend).- Ik heb mijn vrouw, toen ze nog mijn vrouw niet was, voor 't eerst gezien toen ze te drogen hing. (Gelach). De was !...de was bedoel ik ! Ik had ze vroeger ook wel gezien, maar nu viel ze mij op, omdat zij zo rood was bij al die witte hemden. Een rode appel in witte sneeuw. (Drinkt). Ik vond ze gezond. We wandelden met ons viëren, weet g'het nog ? Firroen zei dat zo 'n wijf aan geen man zou geraken. Ik zei van wel ! En we wedden om een konijn. Maar ik zag in een mandeken achter haar drie kramikken en een pond boter...

CORENHEMEL.- Zijn eerste liefde was de kramik.

KOEKOEK.- En de tweede de boter !

LIVINUS.- Langs kramik en boter naar de vrouw !

ANNA MARIE.- En hebt g'het konijn gewonnen ?

VAN DE NAST.- Ik heb het gewonnen, met het blozende wijf erbij ! Binnen 't jaar getrouwd.

CORENHEMEL.- Met de vrouw of met 't konijn ?

VAN DE NAST.- Gijlie weet er geen steek van wat trouwen is !

KOEKOEK.- Omdat uw weg langs tarwebloem liep !

CORENHEMEL.- En 't huwelijksbootje door beekskens van gesmolten boter. (Geschreeuw)

VAN DE NAST (Wil 't uitleggen, maar geroep en gelach; luid).- Ge zijt allemaal kannibalen, menseneters ! Bloedzuigers ! (Geharrewar)

PIRROEN.- Vertel voort.

VAN DE NAST.- 't Is uit. 't Is aan uwe beurt. Ik zwijg en ik drink ! (drinkt)

PIRROEN (lastig).- Cato, eten wij of eten wij niet ?

CATO (aan de deur).- Ge kunt nog gerust een pijp stoppen.

VAN DE NAST.- Nee Pirroen, ik laat u niet los.

PIRROEN.- Zijt ge van zin mij op stoopkens te trekken ? Ah, 'k ben gered ! (ziet Koekoek, tot hem).- Zoudt ge eens uw liefdesgeschiedenis willen vertellen, het liefst in rijmen. (Pirroen stopt een nieuwe pijp).

KOEKOEK.- Met uw verlof, gaarne. (Komt vooruit). Ik wil ook wel mijn liefde vertellen, niet over mijn liefdes die telkens een vuurtje in mijn hart hebben gezet, maar mijn grootste liefde, die mijn ziel met treurigheid heeft gedekt - Mijn Beatrice ! Mijn Beatrice...

PIRROEN (tot de anderen).- Begint nu maar al te blozen !

VAN DE NAST.- Er is gezegd dat Pirroen na mij zou vertellen, daar houd ik mij aan. De histories van Koekoek, zijn Don Quichot-histories ! Hij heeft nooit een Beatrice gezien ! (tot Pirroen). Hebt gij niet gezegd van te vertellen ? (Koekoek gestoord, peuzelt een koekske).

PIRROEN.- Ja, maar niet wannéer !

LIVINUS.- Corenhemel, helpt gij eens die Pirroense knoop doorhakken !

GRAIN DOR.- Ja, Corenhemel, Corenhemel ! (tot A.M.) O, hij kan vertellen, vertellen, 't is alsof men een roman leest van Walter Scott !

VAN DE NAST.- Ja, voor Corenhemel laat ik heel de Pirroen liggen. (Pirroen grolt. Tot A.M.) Nu zult ge met hart en ziel naar Rusland zweven. (Doet een vogel na. Anna-Marie wordt oplettend).

KOEKOEK (Van op zijn stoel, schokschouderend).- Niemand is profeet in eigen land.

CORENHEMEL.- Ik heb maar één grote liefde gehad...en die kent ge allemaal... daar heb ik u tot in den treure van verteld.

SWAEN.- Katinka ! (Gedurende al het volgende eet en drinkt Van de Nast en speelt heftig mee)

CORENHEMEL.- Katinka ! (het wordt stil). De historie van Katinka...

LIVINUS.- Katinka met de zwarte ogen.

CORENHEMEL.- Katinka met de zwarte ogen... 't Was toch wel een fijn stukske van mijn leven... (Stilte)

LIVINUS.- Laat ons er nog maar eens van proeven.

CORENHEMEL (Wegdromend).- Ik zag haar voor 't eerst tegen de avond, toen ik terugkwam van de vossenjacht. Ze stond tegen een boom te schreien.

KOEKOEK.- Och arme.

SWAEN (tot Koekoek, smekend).- Als 't u blijft ! (Vinger op de mond)

CORENHEMEL.- Ik stapte af...ging op haar toe...Ze was nog zo jong. Ze had beschaamde ogen, onder een witte hoofdoek. O, ze was lief in haar eenvoud. Ik schoot vol medelijden, nam haar hand, een klein dik handje, streelde en kneep het, maar er was geen woordje uit haar te krijgen, wat ik ook verzon. Te langens leste, toen schenen er al sterren, scheidde ze uit met schreien. (Stilte)

GRAIN DOR.- En zei ze toen wie ze was ?

CORENHEMEL.- Ze zei dat zè Katinka hette en dat ze haar tante de vorige dag had zien begraven. Nu moest ze naar haar oom in 't gebergte, maar ze was de naam van 't dorp vergeten. Ik had zo'n medelijden met haar, ik noemde een tien, twintig dorpen op, maar aan de goede naam kon ik haar niet helpen. Ze vertelde van hare zwerftoch, zes dagen lang... 't Was ellendig. Wat moest ik doen ? Ik kon haar toch niet als een hulpeloos geitje achterlaten...alleen tussen al die bomen ? En in 't licht van de opkomende maan, heb ik haar mee op mijn paard naar huis gevoerd. De andere dag wist ze de naam van 't dorp nog niet...en de volgende dag nog niet...Ik kon haar toch niet aan de deur zetten ? En toen kwam uit mijn medelijden een schone liefde tevoorschijn...de schoonste van mijn leven. (Ziet Anna Marie) ...in die dagen. Ze bleef dus bij mij.

PIRROEN.- Dat hebt ge van zulke geitjes.

KOEKOEK.- Hotel Corenhemel.

CORENHEMEL.- Ge vindt het misschien dwaas...Maar ik had u eens in mijn plaats willen zien... 's avonds in een bos met een klein verdwaald Russinetje!

ANNA MARIE.- En hoe is 't verder gegaan ?

CORENHEMEL.- Toen ik naar Vlaanderen terug moest, wou ze mee...maar dat ging niet...natuurlijk niet...daarbij zij beminde mij te veel. Ik had van haar niets meer te verlangen. En toch kon ik haar niet meenemen, ze sprak alleen russisch, had russische manieren. Dat kon toch niet ! Toen ik het haar uitlegde, begon ze te schreien. Dagen en nachten zat ze aan mijn zij te snikken...mijn hart brak er van...En in al haar verdriet, zong ze dan een vreemd, week liedje...dat door merg en been ging. Ze was zo lief, ziet ge, gitzwart haar, goudbruin gelaat en fonkelende ogen. Zielenbedwelmende ogen. Ogen die men niet vergeet...nooit vergeten kan. (Stilte)

ANNA MARIE (moeilijk).- En het einde ?

CORENHEMEL (luchtig).- De jaren vegen zulke avonturen uit. Ik ben weer-gekomen zonder haar. Wat blijft er van over, herinneringen, gans anders dan het geweest is. Alles is verbleekt. Katinka's haren zullen wel grijs zijn. Ik kan zelfs nu niet precies meer zeggen hoe ze er uit zag... (Frivool - ziet naar A.M.) Herinneringen betekenen niets, niets...gaar niets. (Tot A.M.) Gelukkig heeft het leven thans de schoonste liefde in mijn hart geplant. Zo leert mij de ondervinding.

PIRROEN (schokschoudert).- Ondervinding van kaarseke schiet ! (Klopt op zijn borst). Ik heb ondervinding ! (Wil weg gaan)

KOEKOEK.- Hier ! ge moet eerst vertellen. Vertel uw ondervinding !

PIRROEN (met een fles in de hand).- Ik heb gezegd te vertellen, maar niet wanneer.

LIVINUS.- Ge moet, Pirroen ! Je laten u niet door !

PIRROEN.- Gij ? Magere zwik-zwak ! Voor tien centen beenderen in een zwembroek !

KOEKOEK (men maakt een ring rond Pirroen).- Pirroen zal vertellen in afgestompte manke verzen met houten ledematen ! Dames en Heren, spits uw oren naar de roemloze, zwijgende liefdeshistorie van mijnheer Pirroen en Jonkvrouw van Sint Jan ! (gelach)

PIRROEN.- Klopstocklikker !

SWAEN.- Toe Pirroen, wind u niet op, g'hebt het toch beloofd.

CORENHEMEL.- Hij durft niet. (Stijgende vrolijkheid)

GRAIN DOR.- Toe nonkeltje, kom ! (zoent hem)

LIVINUS.- Ziek of niet ziek, 't bed in ! (lacht)

PIRROEN.- Dat zegt deze horlogieslinger ! (tot A.M.). Ik geef hem tien frank om hem in Parijs een grote kunstenaar te laten worden ! Maar hij moet er rioolwater drinken, en op een donkere nacht, schaakt hij deze mamezel (op Grain d'Or) uit 's vaders huis, komt er hier mee aangeland, en als ik hem niet opgeraapt had met haar er bij, dan zaten ze nu van de honger gaatjes in hun duim te zuigen...Weet ge wat zijn bruidschat was ? Een kouseband ! (gelach)

GRAIN DOR.- Maar we hebben elkaar, en dat is waar 't om gaat.

KOEKOEK (ondeugend).- Juist Pirroen, zij hebben elkaar... en dat is waar het om gaat (Gelach)

PIRROEN (klopt op zijn borst).- Maar ik heb de mijne ook !

CORENHEMEL.- Bewijzen ! Bewijzen !